

WIADOMOŚCI

Z POLSKIEJ KRAJOWEJ KASY POŻYCZKOWEJ.

Klucze od skarbca.

W tej sprawie Instrukcja o organizacji kasy i jej kontroli § 10 ust. 13 najwyraźniej przestrzega, ażeby którykolwiek pracownik nie otrzymywał wypadkiem wszystkich kluczy od wejścia do skarbca względnie jednej z kas.

Tymczasem Komisja Rewizyjna w jednym Oddziale stwierdziła karygodny fakt, że klucze od skarbca nie były w porządku, a mianowicie skarbnik posiadał nie swoje lecz klucze współskarbnika i na odwrót. Stać się to mogło oczywiście tylko z powodu wielkiej opieszałości i z braku poczucia odpowiedzialności, głównie zaś, z powodu przesadnej skłonności do wygody obu skarbników.

Zamiast spełniać swój niezbyt uciążliwy obowiązek według przepisu, odnośni pracownicy wyręczali się przy otwieraniu i zamykaniu skarbca wożnym, wręczając mu w tym celu każdorazowo swoje klucze, które tenże następnie oddał nie właściwym właścicielom bez zauważenia przez nich zamiany.

Wypadek ten odpowiednio napiętnowany, podaje się Oddziałom do wiadomości z upomnieniem, aby się więcej nie powtórzył.

Przesyłki w kopertach do Centralnej Księgowości.

Zdarzają się wypadki, że koperty, zawierające raport i załączniki dla Centralnej Księgowości przychodzą do Warszawy silnie uszkodzone.

W celu uniknięcia na przyszłość podobnych uszkodzeń, należy zawartość koperty wiązać na krzyż szerokimi opaskami, o ile zaś zawartość jest duża, należy przesyłać w dwóch kopertach.

Sprawozdanie Banku Rzeszy Niemieckiej (Reichsbank) za rok 1922.

Sprawozdanie Reichsbanku za rok 1922 stwierdza opłakane ogólne położenie gospodarcze Rzeszy Niemieckiej, oraz dalszy upadek ekonomiczny Niemiec, wywołany zniżką marki niemieckiej i wyczerpaniem zasobów Skarbu. Przyczynę główną tego zjawiska upatruje Rada Banku w warunkach Traktatu Wersalskiego, nakładających na Niemcy obowiązek wypłat odszkodowań wojennych w rozmiarach, których one rzekomo wykonać nie są w stanie.

Spadek marki niemieckiej zaznaczył się w ciągu roku jak następuje: kurs dolara, który na giełdzie berlińskiej wynosił na początku roku 186,75, na 1-go lipca — 402, na 1-go października — 1.815, doszedł z końcem roku do 7.350 (obecnie 105.200). Dług Skarbu Rzeszy Niemieckiej w Reichsbanku powstały z dyskonta zobowiązań Rzeszy t. zw. Reichsschatzanweisungen wzrósł z 247 miliardów z końca roku 1921 do 1.495 miliardów na 31 grudnia 1922, czyli powiększył się sześciokrotnie.

Wkłady wielkich niemieckich instytucji finansowych, wynoszące pod koniec roku 1921 już tylko $\frac{1}{4}$ do $\frac{1}{5}$ stanu przedwojennego t. j. około 8 i $\frac{1}{2}$ miljarda marek w złocie, spadły pod koniec roku 1922 na mniejwięcej 1 miliard w złocie, z czego znaczna część przeznaczona była na wypłaty zagranicą.

Upadek ekonomiczny kraju i obniżenie wartości środka płatniczego wywierać musiały coraz bardziej ujemny wpływ na obieg banknotów i na stosunki kredytowe. Obieg banknotów Rzeszy wynosił 31/XII.21 — 113 miliardów, 31/III.22 — 130, 30/VI — 169, 31/IX — 316, 31/XII.22 — 1.280 miliardów marek, czyli powiększył się blisko 60-ciokrotnie w ciągu czwartego kwartału w porównaniu z pierwszym kwartałem. Pozatem było w obiegu na 31/XII.22 biletów „Darlehnskassenscheine” na 238 miliardów w stosunku do 6,9 miliardów na 1 stycznia 1922 roku. Pod koniec roku banknoty drukowane były w 26 drukarniach, przygotowując dziennie 17 do 18 miliardów marek.

Przemysł, handel i rolnictwo zniewolone były wobec stałego wzrostu robocizny i cen surowców uciekać się po zużyciu swoich rezerw z lat poprzednich do kredytów bankowych. Żądania te przewyższały jednak w znacznej mierze środki finansowe banków. Dla ratowania zagrożonego położenia ekonomicznego kraju Bank Rzeszy zniewolony był w drugim kwartale roku zeszłego zorganizować na szeroką skalę akcję udzielania kredytów w formie najwięcej przed wojną używanej t. j. weksli handlowych. Mimo, że Bank Rzeszy stosował najdalej idące ograniczenia i oszczędności, odmawiając kredytów na cele spekulacyjne, na zakup złota, towarów i dewiz, oraz na powiększanie kapitałów zakładowych przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, portfel wekslowy wynosił niemniej na 31 grudnia 422 miljardy marek w stosunku do 1 miljarda na początku roku. Dodać do tego należy jeszcze pożyczki udzielane przez Kasy Pożyczkowe (Darlehskassen), które wzrosły o 236 miliardów i wynosiły na 31 grudnia 252 miljardy.

Stopa procentowa od dyskonta podniosła się w lipcu na 6 $\frac{0}{10}$, w sierpniu na 7 $\frac{0}{10}$, we wrześniu na 8 $\frac{0}{10}$, w listopadzie na 10 $\frac{0}{10}$ (obecnie 18 $\frac{0}{10}$). Stopa procentowa od pożyczek terminowych wynosiła w tych samych okresach stale o jeden procent więcej.

Zapas w złocie wynosił na 31 grudnia 1.004,843.000, w tem 50 milionów marek złotych, które złożone zostały w Banku Angielskim jako depozyt służący za podkład operacji dewizowych. Wzrost wynosił w ciągu roku 9,5 milionów. Zapas srebra na 31/XII 1922 r. wynosił 1.287.000.000.

Bilans zamknięcia wykazuje w pasywach na rachunkach żyrowych i bieżących 530,8 miliardów marek, zaś w aktywach na rachunkach korespondentów Banku Rzeszy 914 milionów i 1.184.464 miliony zdyskontowanych zobowiązań dłużnych Skarbu.

Zysk brutto za rok sprawozdawczy, wynoszący 64.417 milionów, osiągnięty był przeważnie z operacji dewizowych wskutek stałego wzrostu kursów dewiz zagranicznych. Czysty zysk wynosił 338,683.000 marek, z której to sumy przypada 232 miliony marek na rzecz Rzeszy Niemieckiej poza 17.200 milionami otrzymanymi z zysku brutto.

Kapitał akcyjny Banku Rzeszy wynosi 180 milionów marek, podzielonych na 40.000 udziałów po 3.000 marek i na 60.000 udziałów po 1.000 marek.

Personel Banku liczył 13.316 pracowników (w roku 1921 — 10.788), z tego 7755 etatowych.

Bank Rzeszy posiadał z końcem roku 440 większych i mniejszych Oddziałów.

W ciągu roku 1922 nastąpiła na żądanie Komisji Reperacyjnej zmiana statutów Banku Rzeszy w duchu uniezależnienia Banku od wpływu Rządu Niemieckiego. Sprawozdanie zaznacza, że Komisja Reperacyjna wychodziła z założenia, że autonomia Banku i możliwość uniezależnienia się od żądań kredytowych Skarbu wstrzyma dalszy druk banknotów i tem samem wywrze wpływ dodatni na ogólny stan ekonomiczny Niemiec. Przewidywania Komisji Reperacyjnej nie ziściły się. Mimo, że Kanclerz Rzeszy nie wywierał żadnego wpływu na Reichsbank, Rada Banku uznała za właściwe dyskontować w dalszym ciągu zobowiązania Skarbu, w tem przeświadczeniu, że wobec braku dochodów z innych źródeł, odmowa udzielania kredytów Skarbowi Rzeszy wywołać może nieobliczalne następstwa polityczne.

ZESTAWIENIE

personelu P. K. K. P. według stanu z dnia 31 maja 1923 r. i porównanie
ze stanem z dnia 31 grudnia 1922 r.

Nazwa Oddziału lub Wydziału	Kategoria					Ryczałtowi			Razem	Różnica	
	A	A/1.	B	B/1.	C	R/1.	R/2.	R/3.		więcej +	mniej -
Nacz. Dyrekcja	8								8		
Wydz. I Person.	10		5	3	1		1		20	6	
„ II Praw.						2			2		
„ III Admin.	12	2	10	9	72	2	2	207	316	13	
„ IV Kred.	13		1	1			3		18	5	
„ V Walut.	4		2						6		
„ VI Kontr.											8
Sekr. Nacz. Dyrekcji	10	1		3	1				15	7	
Skarb. Emisyjny	14		22	58		2	13		109		4
Centr. Księg.	64	7	10	38	4	2			125		2
Oddział Główny	203	9	51	156	10	6	61	11	507	78	
Centrala	338	19	101	268	88	14	80	218	1126	109	14
										95	
Białystok	8		6	5	5		8	1	33		1
Bielsko	13	2	3	1	3		2		24		2
Brześć n/B.	6		1	3	2		2	1	15	2	
Bydgoszcz	19		4	5	3		10	2	43	12	
Częstochowa	10		6	6	6	3	10	2	43	7	
Drohobycz	8		3	1	1		3	1	17		2
Gdańsk	18	1	1		2		6	1	29	1	
Gniezno	7			3			1	2	13	1	
Grodno	9		1	3	3		3	1	20	1	
Grudziądz	6		4	7	1		2	1	21	3	
Inowrocław	10	1		1	2		4	1	19	3	
Jarosław	7		2	4	2				15	1	
Jasło	7	1	1	1	2		2		14		
Kalisz	9		3	4	4		3		23	2	
Katowice	30		3	1	3	1	10	5	53	21	
Kielce	12	2		2	4		5	3	28		
Kołomyja	7	1	4	1	2		3	1	19	1	
Kraków	40	12	7	16	10		19	4	108	5	
Król. Huta	9		1		2		3	2	17	11	
Leszno	3		2	3	1		2	2	13		1
Lublin	16	2	7	7	5		10	13	60	6	
Lwów	40	10	5	10	11	2	33	3	114	3	
Łomża	7		3	4	4		1	1	20		
Łódź	37		38	26	9	2	51	24	187	30	
Nowy Sącz	10	1	1	3	2			1	18		3
Ostrów	5		2	5	2		3		17		
Piotrków	8		4	8	3		2	4	29	2	
Płock	6	1	3	5	5		2	1	23		1
Poznań	49		5	23	6		20	17	120	7	
Przemyśl	10		1	3	2		3	1	20		
Radom	7		7	9	5		5	3	36		
Rzeszów	8	3	1	1	2		6	1	22	3	
Równe	13		1		2	1	7	1	25	25	
Rybnik	9						3	2	14	6	
Siedlce	4		3	1	3		2		13	1	
Sosnowiec	16		1	9	3		13	3	45	4	
Stanisławów	12	4	3	5	4		4	2	34	5	
Starogard	4		5		1		2		12	3	
Suwałki	7		2	2	3		1	2	17	1	
Tarnopol	10		1	3	3		2		19		
Tarnów	9	4	2	2	4		1	1	23	2	
Tczew	6		1	2	2		3		14	2	
Toruń	9		3	7	2		4	3	28		
Wilno	14	1	3	7	6	1	14	2	48	7	
Wiedeń	3		1			1			5	3	
Włocławek	13		3	6	2		6	5	35	3	
Odziały	570	46	158	215	149	11	296	120	1565	184	10
Razem	908	65	259	483	237	25	376	338	2691	174	

Obniżenie oficjalnej stopy procentowej w Czechosłowacji.

Z ważnością od 28 maja r. b. stopa procentowa Urzędu Bankowego w Pradze od dyskonta została obniżona z 5 na 4·5%, od lombardu zaś z 7·5 na 6·5 względnie z 7 na 6%. Poprzednie obniżenie stopy procentowej nastąpiło 15 stycznia r. b., a mianowicie w dyskoncie z 7 na 5%, a w lombardzie z 8 na 7·5% względnie z 7·5 na 5%. Przez to obniżenie cofnięto właściwie ustanowioną swego czasu 21 grudnia 1922 r. podwyżką stopy procentowej, skierowaną przeciwko spekulacji koronowej.

Ruch służbowy.

Przyjęto do służby urzędników nieetatowych kat. „A”.

Bucholc Anatoljusz	urzędnik	do Oddz. Głównego w Warszawie.
Kamiński Roman	”	”
Sadowski Marjan	”	”
Stiller Franciszek	”	”
Daniłowicz Konstanty	”	we Lwowie.
Latoch Jan Adam Dr.	”	”
Drzewicki Wilhelm	”	w Przemyśle.
Gołąb Stanisław	”	”

Zwolniono ze służby urzędników kat. „A”.

Sokołowski Jan, urzędnik z Oddziału w Toruniu.

Zmarli.

Krajewski Tadeusz, urzędnik Oddz. Głównego w Warszawie.

Nominacje.

Makowiecki Stanisław	b. Dyrektor Departamentu Kredytowego Ministerstwa Skarbu mianowany Dyrektorem Naczelnej Dyrekcji i Szefem Wydziału IV Kredytowego.
Dr. Karpiński Zygmunt	Vice-Dyrektor Nacz. Dyr. Szef Wydz. V. Walut. mianowany Dyrektorem Naczelnej Dyrekcji.
Woyciechowski Stefan	dotychczasowy Dyrektor Oddziału w Częstochowie mianowany Szefem Wydziału III Administracyjnego Nacz. Dyrekcji w Warszawie.

Spensjonowanie.

Dr. Tadeusz Uhle, Dyrektor Naczelnej Dyrekcji na własną prośbę przeniesiony na emeryturę.

**Naczelna Dyrekcja
Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej.**